

پژوهش و توسعه حرفه ای ۲

پردیس زینب کبری (س)

دانشکده تخصصی

نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۸/۹۹

استاد: مریم پورصفائی

جلسه دهم :

روشها و ابزار گرد آوری داده ها (شواهد ۱)

شواهد یک دنباله بیان مسئله است با این تفاوت که در آن؛ وضعیت موجود که با جملات کلی و توصیفی شرح داده شده است با اعداد و ارقام و با مدارک و اسناد و دلایل و شواهد عینی و مستند و قابل سنجش نشان داده می شوند.

اگر محقق در بیان مسئله به وضعیت درس دانش آموزان پرداخته وضعف درسی آنها را توصیف کرده است در شواهد یک؛ نمرات دقیق آنها را اعلام می کند. حتی اگر بتواند در جدول فراوانی و انواع نمودارها؛ این اطلاعات را تنظیم و ارائه نماید مطلوب تر خواهد بود .

به منظور گرد آوری اطلاعات معمولاً چهار روش مورد بررسی قرار می گیرد .

مشاهده که شامل مشاهدات محقق در طول سال تحصیلی است

مصاحبه شامل صحبت با دانش آموزان ؛سایر همکاران ؛مدیر مدرسه ؛مشاور ؛معاون و...

پرسشنامه و آزمون می توان جدولی طراحی کرد که شامل ردیف ؛نام و نام خانوادگی

؛نمره کسب شده ؛تاریخ و...به عنوان مثال آزمون گرفته شده در ماه آبان ؛آذر ؛دی

ملاک ارزشیابی در آن درس درج می برای آگاهی از اتفاقاتی که در محیط کار یا در

خصوص مورد پژوهش رخ می دهد باید از منابع گوناگون؛ از مشاهده، احساسی تا اسناد

و مدارک استفاده کرد. همه اطلاعاتی که جمع آوری می شود شواهد لازم برای اثبات یا

رد چیزی نیستند. بلکه شواهد داده هایی هستند که بدان وسیله می توانیم درباره

تغییرات چیزی یا رخدادی داوری کنیم. داده ها که اطلاعات پراکنده و خام هستند

زمانی به شواهد تبدیل می شوند که بتوان به کمک آن از عهده اثبات یا رد چیزی یا به

طور کلی تبیین آن برآمد.داده های پژوهشی نقش بسیار مهمی در جستجوی حقیقت و

یافتن مسئله و راه حل ها دارند.

جمع آوری مرحله ای از اقدام پژوهی است که در آن محقق ؛به منظور پیدا کردن یک یا

چند راه حل ؛برای بهبود وضع موجود و تبدیل آن به وضع مطلوب کوشش می کند محقق

در جمع آوری باید به نکات زیر توجه کند :

الف-جمع آوری به منظور دستیابی به راه حل یا راه حل های مناسب انجام می پذیرد .

ب-قبل از هرچیز ؛علل وعواملی که موجب مسئله شده است باید شناسایی شود .

ج-برای گرد آوری از چهار روش مصاحبه ؛مشاهده ؛پرسشنامه واسناد ومدارک می توان استفاده کرد .

منابع گرد آوری عبارتند از :خود فرد ؛نزدیکان فرد یا افراد مورد مطالعه ؛افراد متخصص در موضوع مورد نظر ؛کتابها نشریات مجلات ؛روز نامه ها؛طرح های پژوهشی؛اموری که با مسئله در ارتباطند ؛رایانه و..

د-محقق در هنگام گرد آوری لازم است تمامی فعالیتهای خود را با زمانبندی یادداشت کند.

ه-اطلاعات بدست آمده را طبقه بندی کند تا در مورد لزوم رجوع به هر کدام از آنها آسان باشد وجمع بندی نهایی با سهولت انجام پذیرد

برای کسب اطلاعات بیشتر می توان از منابع زیر استفاده نمود:

همکاران، مدیران و دیگر کارکنان مدرسه

والدین دانش آموز؛دانش آموزان

افراد متخصص و استادان

کتاب ها و مجلات و روزنامه ها

دایره المعارف ها

کتاب های اختصاصی در رشته علوم تربیتی و روش تدریس و مدیریت

پژوهش های علوم تربیتی در رشته های گوناگون

اطلاعات حاصل از محاسبه ها، پرسش ها و مشاهدات

بازدید از کلاس ها و مدارس دیگر

چکیده تحقیقات و پایان نامه ها

یادداشت های روزانه و خاطرات

رایانه و اینترنت و منابع اطلاع رسانی الکترونیک و دیگر منابعی که در اکثر منابع مربوط

به روش تحقیق در علوم رفتاری یا انسانی آمده است.

نکات مهم در هنگام گرد آوری اطلاعات :

محقق باید در مورد ابزار پیشاپیش بیندیشد :

چه ابزاری ؟

چرا؟

چه مکانی؟

چگونه؟

داده ها باید متناسب با کلاس درس و محیط اجتماعی ما باشد .

باید مراقب بود که ابزار گرد آوری داده ها به ویژه پرسش نامه واکنش ایجاد نکند .

در گرد آوری اطلاعات همواره سعی کرد مشارکتی عمل کرد ؛ تک روی انجام نشود

مناسب ترین راه در گرد آوری اطلاعات استفاده ترکیبی از ابزارهاست :

مانند مصاحبه ؛ مشاهده ؛ اسناد و مدارک ؛ پرسشنامه و...

مثال : چگونه می توانم اضطراب امتحان دانش آموز را کاهش دهم ؟

گردآوری اطلاعات شواهد

در بررسی به عمل آمده از دانش آموزان ، معلمان ، مشاوره و با استفاده از روش های مشاهده — مصاحبه و با استفاده از اسناد و مدارک به نتایجی به شرح ذیل دست یافتیم:

اینجانب با ۶ سال سابقه مدیریت در مقطع راهنمایی و متوسطه از نزدیک با علایق دانش آموزان و روحیات آنان تا حدودی آشنایی پیدا کرده ام و خود به برخی از دلایل اضطراب پی برده ام.

پس از جمع آوری اطلاعات از طریق (مشاهده، مصاحبه، اسناد و مدارک) راجع به مسئله مورد مطالعه و با استفاده از اطلاعات بدست آمده از مرحله ی قبل برای جمع آوری اطلاعات با کمک مشاور محترم آموزشگاه از روش های ذیل استفاده نمودم.

۱- مقیاس اضطراب امتحان ساراسون:

نتیجه‌ی این مقیاس نشان می‌داد که ساحل علائم تنش، نگرانی، افکار نامربوط به امتحان و علائم بدنی مربوط به اضطراب امتحان را شدیداً دارد.

۲- مصاحبه باز:

در جلسه ماهانه شورای معلمان موضوع ساحل را در وقت معینی از جلسه مطرح کردم و از همکار محترم مشاور در این مورد نظرخواهی نمودم که نظرات آنان در مورد حل مشکل ساحل عبارت بود از:

۱. مصاحبه و گفتگو با پدر ساحل جهت تغییر در رفتار و نحوه‌ی برخورد صحیح با ساحل.
۲. مصاحبه و گفتگو با مادر ساحل جهت شناخت بیش‌تر فرزندش و نحوه برخورد صحیح با وی.
۳. مصاحبه و گفتگو با ساحل جهت کاهش اضطراب و ایجاد آرامش روانی.
۴. انجام برنامه‌ریزی درسی برای ساحل.
۵. اجرای مصاحبه گروهی با موضوع روش‌های غلبه بر اضطراب امتحان برای ساحل و دانش‌آموزان کلاس چرا که سایرین نیز این مشکل را داشتند.
۶. صحبت با معلمان مدیر و مشاور مدرسه جهت همکاری برای حل مشکل ساحل.

۴- مصاحبه با معلمان و مطرح کردن مشکل ساحل با تأکید بر محرمانه بودن موضوع که نظر معلمان بدین شرح

می‌باشد:

.....

جدول توزیع فراوانی و درصد فراوانی سوال اول مربوط به همکاران

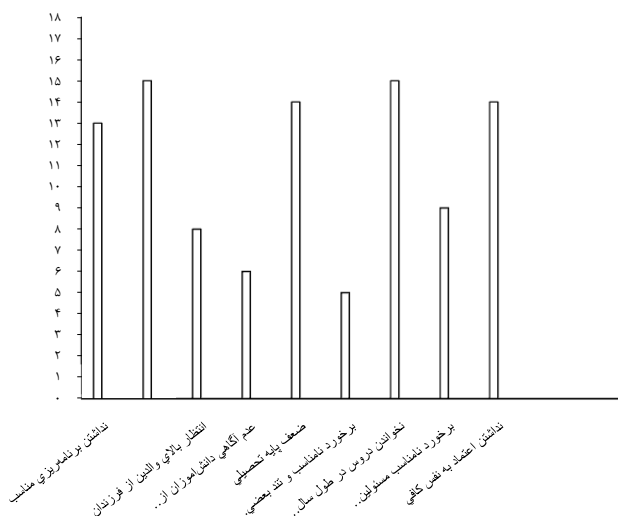
«چه عواملی موجب اضطراب امتحان در دانش‌آموزان می‌شوند. لطفاً نام ببرید» به شرح زیر می‌باشد.

ردیف	گزینه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
۱	نداشتن برنامه‌ریزی مناسب	۲۵	٪۱۳
۲	عدم مهارت‌های لازم برای مطالعه	۲۸	٪۱۵

۳	انتظار بالای والدین از فرزندان	۱۶	۸٪
۴	عدم آگاهی دانش آموزان از توانایی‌ها و استعدادهای خود	۱۲	۶٪
۵	ضعف پایه تحصیلی	۲۷	۱۴٪
۶	برخورد نامناسب و تند بعضی از معلمان	۹	۵٪
۷	نخواندن دروس در طول سال تحصیلی	۲۹	۱۵٪
۸	برخورد نامناسب مسئولین اجرایی در ایام امتحانات	۱۷	۹٪
۹	نداشتن اعتماد به نفس کافی	۲۶	۱۴٪

نمودار درصد فراوانی سوال شماره ۱ مربوط به همکاران :

«چه عواملی موجب اضطراب امتحان در دانش آموزان می‌شود؟ لطفاً نام ببرید.»

۱

بنابراین به نمودار فوق می‌توان گفت که بالاترین درصد فراوانی عوامل ایجاد اضطراب امتحان از نظر همکاران عدم مهارت‌های لازم برای مطالعه، نخواندن دروس در طول سال تحصیلی، ضعف پایه تحصیلی و نداشتن اعتماد به نفس کافی و کم‌ترین درصد فراوانی

برخورد تند و نامناسب بعضی از معلمان، عدم آگاهی دانش آموزان از توانایی‌ها و استعدادهای خود و برخورد نامناسب مسئولین اجرایی در ایام امتحانات می باشد.

و....

نمونه دیگر :

عنوان اقدام پژوهی : چگونه می توانم به اصلاح گودی کمر دانش آموزانم بپردازم ؟

شواهد ۱ :

برای بررسی این عارضه در بین دانش آموزان ، به مدت ۲ ماه دانش آموزان دارای کمر گود را تحت نظر گرفتیم و به اعداد و ارقام زیر دست یافتیم .

میزان گودی کمر دانش آموز		آبان		آذر	
نیمه اول		نیمه دوم	نیمه اول	نیمه دوم	
		–	۷۵ %	۷۳%	۷۰%
مریم					
زهرا		۵۸%	۵۴%	۵۴%	۵۰%
سارا		۶۸%	۶۵ %	۶۵%	۶۰ %

گردآوری اطلاعات :

روشی که برای انجام این پژوهش در نظر گرفته شده ، از نوع توصیفی است . از اینرو با استفاده از وسایل ، ابزارها و تست های استاندارد موجود به معاینه دانش آموزان پرداخته سپس اطلاعات حاصل در فرم های مربوطه ضمیمه و ثبت می شود . روش اندازه گیری و معاینه وضعیت های بدنی براساس تست نیویورگ و فیلادرلفیا و سایر تست های مربوط به عضلات صورت می گیرد و همانطور که گفته شد اطلاعات حاصل از این معاینه در فرم های مشخص بصورت کمی درج می گردد .

وسایل مورد استفاده :

۱- صفحه شطرنجی

۲- خط شاقولی

۳- متر نواری

- وزنه ۴

برای تشخیص بهتر عارضه از خود فرد نیز می توانیم کمک بگیریم . طوری که از فرد خواسته می شود پشت به دیوار ایستاده و تمام نقاط بدن را به دیوار بچسباند ، بعد از او خواسته می شود انگشت شصت را روی سایر انگشتان خوابانده و دست را از پشت کمر رد کند . در این تشخیص مربی نظارت می کند که آیا دست به راحتی رفت و آمد می کند . یا سخت عبور می کند که اگر به راحتی دست رد شد . نشانه وجود عارضه کمرگود می باشد.

متغیرهای تحقیق :

* متغیر مستقل : دانش آموزان دختر

* متغیر وابسته :

الف (ناهنجاری

ب) انعطاف پذیری عضلات

ج) قدرت عضلات شکم

طرح ساختار قامتی دانش آموزان دختر به منظور شناسایی وضعیت بدنی دختران دانش آموز و ارائه حرکات اصلاحی مناسب هر تغییر شکل بدنی از سال ۸۰-۷۹ ابتدا به شکل تصادفی و بعد به شکل شهرستان اراک اجرا می ۲ همگانی در کلیه شهرستان ها و مناطق منجمله آموزش و پرورش ناحیه گردد .

عنوان : جذاب نمودن درس انشا برای دانش آموزان در پایه ی پنجم

گردآوری اطلاعات و شواهد(۱)

برای حل این مشکل ابتدا به جمع آوری تجربیات اولیا دانش آموزان در ارتباط با درس انشا پرداختم و در جلسه ی ارتقا کیفیت آموزگاران در آبان ماه مسئله را مطرح نمودم و از تجربیات همکاران محترم به خصوص مدیر مدرسه استفاده نمودم.

و در این رابطه به مطالعه ی کتابهای مختلف از جمله: آیین نگارش، ره یافت های آموزشی و تربیتی در درس انشا خودآموز روش تدریس مهارت نوشتن در دوره ی ابتدایی، خودآموز روش تدریس زبان فارسی، شیوه های خلاق آموزش انشا، آموزش خاطره نویسی پرداختم

پیشینه ی تحقیق در مورد درس انشا:

نتایج تحقیق سیر تاریخی درس انشا در کتاب های درسی مدارس ایران از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۷۳ کاری از سید حسین محمدی حسینی نژاد به شرح ذیل است.

- ۱- به دلیل این که در کار تالیف کتاب های درسی به ویژه انشا هیات های علمی، تخصصی نظارت نداشته اند، توجه جدی و پیگیر به این درس نشده است و ۲- کتابهای راهنمای انشا عملاً فاقد یک برنامه عملی و هدف دار برای درس انشا می باشد. ۳- دانش آموزان در تمام مقاطع این درس را دوست دارند و آن را جدی تلقی می کنند.

شواهد (۱)

پس از بررسی نظرات اولیا و همکاران به این نتیجه رسیدم در درس انشا موانع زیادی وجود دارد که برخی از آنها عبارتست از:

- ۱- ضعف فرهنگ مطالعه

- ۲- جایگاه نداشتن فرهنگ انتقاد و رواج فرهنگ تملق
- ۳- فرهنگ جرات نداشتن و اتکا به خانواده برای ابراز ایده ها و آرام و هجوم به مسائل و برآورد راه حل و ارائه آن ها
- ۴- عدم وجود تشویق کارساز و مناسب
- ۵- ارزش نگذاشتن به نوشته های ابتدایی
- ۶- ملموس نبودن موضوعات و مسائل مورد بحث و تکراری بودن آنها
- ۷- همکاری نامناسب خانواده ها
- ۸- عدم وجود ارزیابی دقیق از درس انشا
- ۹- ذاتی و ارثی پنداشتن امر خلاقیت و ابداع
- ۱۰- مشخص نبودن جایگاه درس انشا در برنامه ی درسی به صورت اعتقادی و سهل الوصول بودن و در اختیار گرفتن آموزش آن و نیز زمان آن برای تکمیل دروس دیگر

تکلیف :

با توجه به عنوان پژوهش خود یک نمونه روش
وابزار گرد آوری اطلاعات تهیه نموده و تا تاریخ
۹۹/۲/۲۸ ارسال نمایید .

باتشکر پورصفائی ۹۹/۲/۲۱